

Valaistuskoulu 2013

Tunnelmallisen valaistuksen avulla puutarhasta voidaan nauttia pidempään.

PLANTAGEN®

Näe puutarha kotisi lisätilana – myös vuoden pimeinä kuukausina!

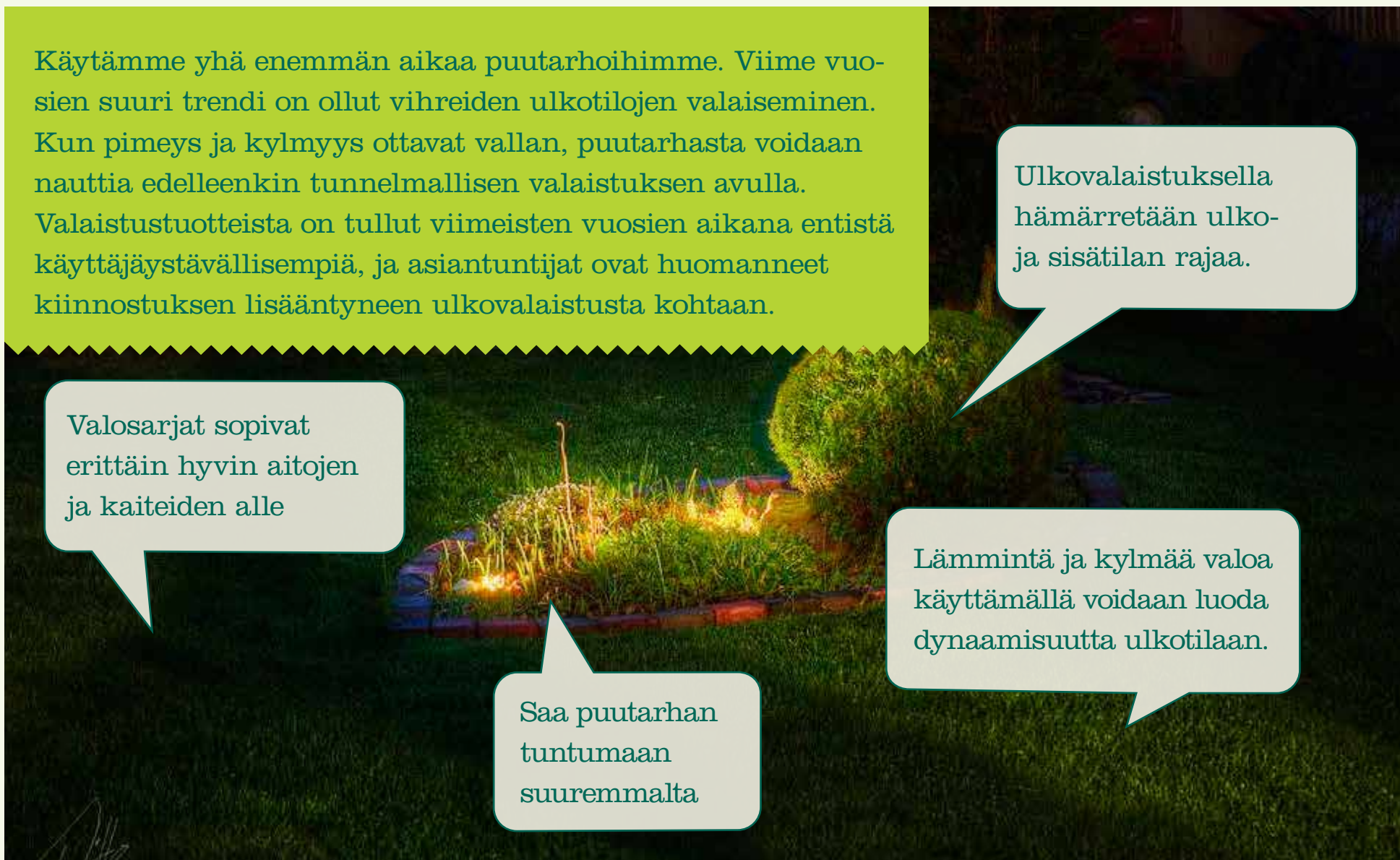
Käytämme yhä enemmän aikaa puutarhoihimme. Viime vuosien suuri trendi on ollut vihreiden ulkotilojen valaiseminen. Kun pimeys ja kylmyys ottavat vallan, puutarhasta voidaan nauttia edelleenkin tunnelmallisen valaistuksen avulla. Valaistustuotteista on tullut viimeisten vuosien aikana entistä käyttäjäystävällisempiä, ja asiantuntijat ovat huomanneet kiinnostuksen lisääntyneen ulkovalaistusta kohtaan.

Valosarjat sopivat
erittäin hyvin aitojen
ja kaiteiden alle

Saa puutarhan
tuntumaan
suuremmalta

Ulkovalaistuksella
hämärretään ulko-
ja sisätilan rajaa.

Lämmintä ja kylmää valoa
käyttämällä voidaan luoda
dynaamisuutta ulkotilaan.

1.

HELPPO ENSIMMÄINEN VAIHE

Useimmat puutarhassa aikaansa viettävät työskentelevät siellä. He leikkaavat ruohoa, istuttavat kasveja ja kitkevät rikkaruohoja. Vaikka puutarha on kaunis myös syksyllä ja talvella, vain harva käyttää sitä syyslehtien haravoimisen jälkeen. Valaistus pidentää puutarhakautta, ja puutarhasta voidaan nauttia pidempään.

Aloita katsomalla puutarhaa tai ulkotilaa sisältä asunnosta. Valaistusta katsotaan yleensä sisältä, joten on tärkeää valita kohde, joka näkyy niistä huoneista, joissa vietetään aikaa. Katso puutarhaan ja sijoita valot paikkaan, joka näkyy ikkunasta. Valaise ensisijaisesti itseäsi kohti oleva puoli.

Ulkovalaistuksella hämärretään ulko- ja sisätilan rajaa. Ulkotilan saaman perspektiivin ansiosta myös sisätila tuntuu suuremmalta. Ajattele valoa ja pimeyttä kahtena värinä, joilla maalaat ja joissa on useita sävyjä. Valinnoistasi riippuen voit luoda täysin erilaisia tunnelmia.

Tee valaistuksesta eräänlainen sisustusprojekti. Testaa eri vaihtoehtoja, äläkä ota paineita. Silloin olet tyytyväinen ja nautit koko puutarhakaudesta. Kokeile suunniteltua valaistusta useissa eri paikoissa puutarhassasi. Kierrä ympäri puutarhaa pimeässä taskulampun kanssa ja kokeile eri ratkaisuja ja ideoita. Aloita mielellään jo varhain syksyllä ennen kylmän tuloa.

2.

LUO PERSPEKTIIVI

Ulkovalaistus voidaan jakaa kahteen eri tyyppiin: toiminnallisiin valoihin ja tunnelmavaloihin. Nämä kaksi täydentävät toisiaan. Toiminnallista valoa käytetään valaisemaan kulkureittejä ja sisäänkäyntejä. Tunnelmavalaukusta käytetään luomaan juurikin tunnelmaa ja se tarkoittaa esimerkiksi puiden, kivien ja pensaiden valaisua.

Kaunis valaistus antaa jännittävän vaikutelman, kun puut ja pensaat valaistaan alhaaltapäin tai puihin ripustetaan pidempiä valosarjoja, jotka korostavat puiden ääriviivoja. Nykyään on saatavilla korkealaatuisia ja kestäviä valosarjoja, jotka voivat olla ulkona ympäri vuoden.

Valaistuksessa on kyse myös kontrastien luomisesta. Valaise yksittäinen kohde tai tausta. Kumpikin antaa täysin erilaisen vaikutelman. Jos valaiset seinän, varmista, että luot kontrastia esimerkiksi valaisemalla etualalla olevan ruukun. Voit tehdä myös päinvastoin. Laita valosarja seinän ja ruukkujen väliin. Valo suodattuu läpi ja luo kontrasteja, ja seinän edessä olevat esineet näkyvät täysin tummina.

Tärkeää on se, että valosarjat ja valoletkut eivät näy. Jos valoletku näkyy, voi tuntua joululta. Jos valoletkua ei näy, valaistus luo tilaa ja tunnelmaa.

Valon valinnassa on kyse siitä, miten puutarha halutaan esitellä. Pensaat ja puut sopivat hienosti valaistaviksi. Silloin kannattaa miettiä,

halutaanko valaista lehtiä vai oksia. Kesällä vihreys voi olla kaunista, kun taas oksat saavat enemmän huomiota talvella. Painopiste siirtyy eri asioihin vuodenajasta riippuen. Kun valitset asunnosta kaukana olevia pisteitä, saat puutarhan tuntumaan suuremmalta. Valaisupisteillä kehystät myös helposti sen, mikä on omaasi.

Pensaan päälle laitettava valoverkko on kaunis. Verkko noudattaa pensaan muotoja ja korostaa pensaan kokoa. Jos valosarja laitetaan pensaan sisään, näkyy valopisteitä ja oksat korostuvat selkeämmin. Täydennä puutarhaa perennoilla, jotka ovat ikivihreitä tai kauniita myös talvella kuihtuneina. Elämänlanka ja muut heinäkasvit ovat hyviä esimerkkejä.

Jos puutarhassa on rakennuksia, myös niitä voidaan käyttää: Jos valoletku laitetaan leikkimökin sisälle, valaistuksesta tulee hieno. Kasvihuoneessa valoletku valaisee kuihtuneet kasvit.

Monet haluavat luoda sisäänkäynnistä kutsuvan, ja silloin valaistus on avainasemassa. Valaistuksella on kaksi tehtävää, jotka kulkevat käsi kädessä. Valon tehtävä on näyttää suuntaa. Valoa on oltava tarpeeksi, jotta ovi voidaan avata ongelmitta. Valon tehtävä on myös luoda tunnelmaa. Sisäänkäynnissä julkisivua voidaan käyttää valaistavana elementtinä. Usein on tehokasta valaista läheinen puu tai seinä sen sijaan, että ripustaisi lamppuja oven ulkopuolelle. Jos sisäänkäynnin vieressä on muuri, pensasaita tai ikivihreitä pensaista sisältävä istutus, voit luoda helposti kauniin tunnelman sisäänkäyntiin valosarjojen avulla.

Valosarjoja voidaan kiinnittää myös kattoon, jotta saadaan tyylikäs vaikutelma. Kiinnitätkö verkon sisäänkäynnin kattoon? Tai vaikkapa aurinkovarjon sisäpuolelle? Muista kiinnittää se niin, että auringonvarjo voidaan sulkea.

”

Kaunis valaistus antaa jännittävän vaikutelman, kun puut ja pensaat valaistaan alhaaltapäin tai puihin ripustetaan pidempiä valosarjoja, jotka näyttävät puiden ääriiviivat. Nykyään on saatavilla korkealaatuisia ja kestäviä valosarjoja, jotka voivat olla ulkona ympäri vuoden.

3.

ULKOVALAISTUKSEN TRENDIT JUURI NYT

Yksi vahvasti esiin tuleva trendi on lämpimimpien ja kylmempien valojen käyttö, jolla voidaan luoda dynamiikkaa ulkotilaan. Pohjoismaissa pidetään yleensä lämpimistä valoista. Muualla Euroopassa käytetään usein paljon kylmempiä valoja. Maantieteellisen sijaintimme takia käytämme mielellämme lämpimiä valoja, jotka jäljittelevät pitkiä auringonlaskuja. Välimeren alueella ei ole näin. Siellä halutaan vilvoittavalta tuntuva valo, joka on usein sävyltään kylmempi.

Jos halutaan tunnelmavallo, valitaan lämmin valo. Kylmä ja lämmin valo ovat hieno kontrasti toisilleen. Esimerkiksi huvimajassa voidaan käyttää lämmintä valoa sisällä ja kylmempää, laajempaa valoa ulkopuolella. Yhdistä lämmintä ja kylmää valoa valaistavan kohteen mukaan. Punaisella tiiliseinällä on hyvä käyttää lämmintä valoa, joka vahvistaa vaikutelmaa. Tuijan ikivihreitä sävyjä vahvistetaan kylmällä valolla.

Viime vuosien aikana on tullut myös suunnattoman paljon uusia yksinkertaisia ja energiatehokkaita valaisuratkaisuja, mikä saa useammat kiinnostumaan ja huomaamaan, mitä voi tehdä itse. Vahva trendi on myös uudet ulkotilatuotteet, jotka muistuttava sisälamppuja. Se on todellinen todiste halustamme sisustaa ulkonakin.

4.

KUN VALAISUSTA ON TEHTY PÄÄTÖS

Valosarjoja on saatavilla montaa eri pituutta ja useita eri malleja, kaikkea mahdollista suurista lampuista pieniin. Ne soveltuvat moniin erilaisiin käyttötarkoituksiin, kuten parvekkeiden, sisäänkäyntien ja joulukuusien koristeluun, puiden valaisuun sekä suuriin ruukkuihin laitettavaksi erilaisten kasvien kanssa. Monia valosarjoja voidaan yhdistää ja niistä voidaan tehdä erittäin pitkiä. Jotkut valosarjat voivat olla jopa 200 metriä pitkiä, jotta suuren puun jokainen oksa voidaan valaista. Saatavilla on myös erilaisia ratkaisuja, jotka toimivat joko sähköllä, akulla tai aurinkokennoilla.

Valosarjat sopivat erittäin hyvin aitojen ja kaiteiden alle. Ne ovat myös hyviä ulkotilan tai terassin kehystämisessä. Kaidepuun alle kiinnitetty valosarja antaa kauniin alaspäin suunnatun valon, joka on epäsuora ja luo tunnelmaa samalla, kun kiinnittää huomiota. Valaistuksen kanssa työskennellessä valaistus kannattaa aina integroida rakenteisiin, jos mahdollista.

LED-lamppuja kannattaa käyttää, kun halutaan korostaa puutarhan kasvillisuuden värejä. LED-lamppuja on saatavilla useita eri värilämpötiloja.

Vaaleampi kasvillisuus, kuten koivut, valkoiset ruusut jne., tulevat esiin parhaiten kylmemmässä valossa, kun taas kasvillisuus, jolla on lämpimät värit, kuten punaiset ruusut, villiviinit jne., erottuvat paremmin lämpimässä valossa. Tähän sopii erityisesti Ola-sarjan tuotteet. Niissä on ohuet johdot ja pienet valopisteet ja ne sopivat hyvin jouluvaloiksi. Myös Cherry-sarja on vaikuttava parvekkeilla ja suurissa ruukuissa. Näissä asioissa vain mielikuvitus on rajana. Näiden tuotteiden etu on se, että ne ovat pitkäikäisiä ja käyttävät vähän virtaa.

Suunnittele, minne sijoitat sähköjohdot. Kun laitat valot paikalleen jo syksyllä, voit nauttia niistä pidempään ulkoympäristöstä. Lisäksi johdot on helppo sijoittaa niin, että ne eivät ole tiellä. Lunta luodessa on suurempi riski osua lumen alla oleviin johtoihin.

Mieti myös, miten haluat valaistuksen toimivan. Sytytetäänkö ja sammutetaanko valot manuaalisesti, ajastimella, automaattisesti tai ehkä himmennyskytkimillä? Ratkaisuja on monia. Valitse itsellesi parhaiten sopiva.

5.

ÄLÄ UNOHDA TURVALLISUUTTA

Turvallisuutta varten on kolme yksinkertaista vinkkiä, jotka koskevat veden pitämistä pois sähköstä:

1. Ripusta liitántärsiat roikkumaan. Älä jätä niitä märkään ruohoon.
2. Kun liität kaksi johtoa, ripusta liitántärsia niin, että naarasliitin on ylempänä ja urosliitin alempana. Silloin sadevesi ei valu sisään liitoskohtaan.
3. Jos liitoskohdan on oltava maassa, sijoita se pieneen muovilaatikkoon.

Tarkista myös, onko käytettävissä vikavirtakytkintä. Jos sellaista ei ole, se voidaan ostaa erikseen – ja lisätä turvallisuutta.

Seitsemän kohtaa, jotka auttavat suunnittelemaan valaistusta puutarhassa:

1. Aloita valaisemalla puutarha – sisältä käsin. Katso puutarhaan ja sijoita valot paikkaan, joka näkyy ikkunasta.
2. Luo puutarhaan kontrasteja. Sijoita valot yksittäiseen kohteeseen tai taustalle.
3. Piilota valosarjat ja muut valaisimet. Puutarhan pitää näkyä – ei lamppujen.
4. Näkyviä valosarjoja voidaan käyttää luomaan kehys ja tekemään sisäänkäynnistä kutsuvampi.
5. Valitse lämmin valo luomaan tunnelmaa ja tuo ikivihreät kasvit esille luomalla kontrastia kylmällä valolla.
6. Ole varovainen värivalojen kanssa – jos ei ole joulu tai muu juhla.
7. Suunnittele, minne sijoitat sähköjohdot. Lunta luodessa on suurempi riski osua lumen alla oleviin johtoihin.

6.

NÄE PUUTARHA KOTISI LISÄTILANA – MYÖS VUODEN PIMEIMPINÄ KUUKAUSINA!

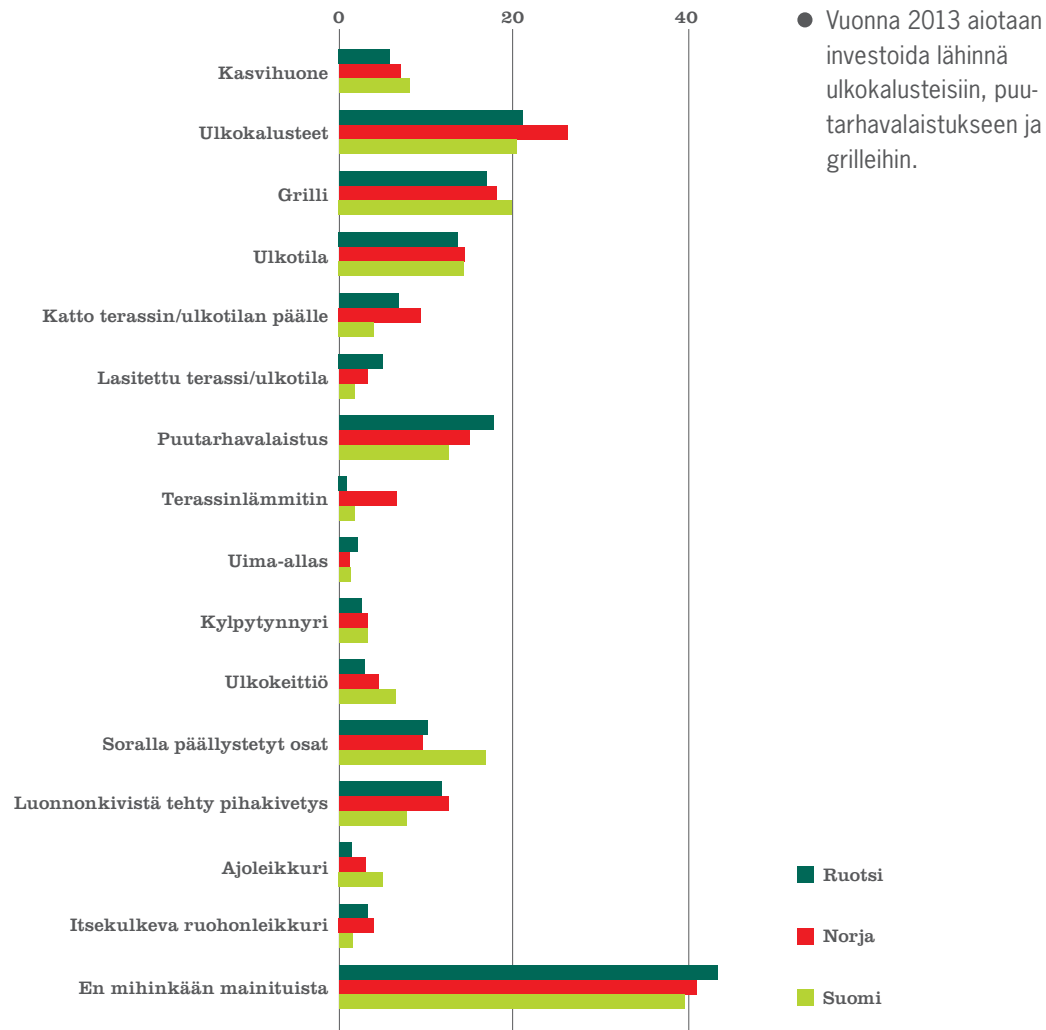
Puutarhan valaisemisen ei tarvitse olla vaikeaa: Osta muutamia valoletkuja ja valosarjoja ja aloita kokeilu. Anna mielikuvituksen ja taitojen kehittyä yhdessä. Kyse ei ole suurista kuluista.

” Valaistus pidentää puutarhakautta, ja puutarhasta voidaan nauttia pidempään.

Tänä vuonna halutaan kalusteita ja valaistusta

MIHIN SEURAAVISTA AIOT INVESTOIDA VUONNA 2013?

Kysymys esitettiin vain niille, jotka vastasivat, että heidän käytettävissään on puutarha.

TIETOJA VALAISTUSKOULUSTA

Tekstiä varten on haastateltu Eli Tveter Berveniä, joka on Plantagenin valoasiantuntija, sekä Torbjörn Eliassonia, joka on White-arkkitehtitoimiston valosuunnittelija ja mukana Lights in Alingsås -tapahtumassa.

Torbjörn Eliasson on työskennellyt valaistuksen parissa 25 vuotta ja julkaisi aiemmin syksyllä valaisua käsittelevän kirjan Belysningsboken. Kirja perustuu yleisön kysymyksiin, joihin hän on vastannut viimeisten kymmenen vuoden aikana workshopeissa ja koulutuksissa.

